

Heid Cat zondag 50

1 verzorging 2 erkenning 3 zegening 4 vertrouwen

Gemeente,

Dit valt vaak het eerste op. Op school of op werk. Dat je bidt voor je eten. En dat roept vaak de eerste reacties op. O, dus jij bent christelijk? Maar waarom bid je dan voor je eten? Waarom bid je dan voor eten dat je voor hebt hebt staan? Je vraagt om iets wat je al hebt, dat snap ik niet.

Daarover nadenkend kwamen er twee dingen in mij op. Ten eerste zou ik denken: ik wil graag weer even met mijn God praten. Bidden rond het eten knipt de dag in een paar stukjes. Als je tenminste met een beetje regelmaat eet. Dan heb je in elk geval tussen de ochtend en de middag en tussen de middag en de avond weer even omgang met God. Want vindt u het anders ook niet lang? Een hele dag zonder omgang met God? Is het niet heerlijk dat je bij het middageten even met de Heere het kan hebben over hoe de ochtend ging en vooruitkijken naar de middag. En bij het avondeten terugkijken op de middag en vooruitkijken naar de avond. Anders is heel de dag zonder omgang met God wel heel erg lang. Daarom eet ik met regelmaat zodat ik steeds met God kan omgaan. En als je iemand liefhebt is dat toch geen straf? Als je iemand liefhebt vind je het heerlijk dat je niet al te lang zonder elkaar hoeft te zijn.

Ten tweede omdat bidden bidden is. Dat wil zeggen: ik bid niet zozeer omdat God dat nodig heeft, omdat Hij me anders iets niet zou willen geven. Ik bid veeleer omdat ik het nodig heb om mijn geloof te oefenen. Het is waar, soms lijkt het wel alsof dat eerste waar is. Dat ik bid om God op andere gedachten te brengen. Dan ga ik pas ergens om bidden als de nood aan de man komt. Als ik ziek ben, als ik op school er slecht voorsta, als mijn bedrijf niet goed loopt, dan begin ik te bidden. Zolang ik gezond was, er goed voorstond, mijn werk prima ging, bad ik er nooit voor, maar als het gaat knijpen dan pas. Net alsof bidden nodig is voor God om Hem ergens op te wijzen. Nu is God zo goed dat Hij zelfs dan ook nog vaak wil horen. Maar het is niet de ware bedoeling van het gebed. Alsof het gebed er is om God over te moeten halen. Nee, gebed is er om mijn geloof te oefenen. Welk geloof? Nou, het geloof dat Hij ons met alle nooddrift van lichaam en ziel wil verzorgen begint
antwoord 125.

1 verzorging

En nou wil dat woordje verzorgen ons op het goede spoor zetten. Verzorgen is een rondstrooien. Verzorgen klinkt liefde in door. Verzorgen wijst op Gods vaderzorg. Dat alle dingen niet zomaar of lukraak naar me toegegooid worden, maar dat ik word verzorgd. Eigenlijk mag je de aanhef van het gebed voor elke bede weer zetten en noemen: Onze Vader, Die in de hemel zijt. Zodat ik alle dingen ik krijg zo beleef, als zorg van mijn hemelse Vader. Naar die gulden regel dat Hij mij van alle goed verzorgt en kwaad weert of ten beste keert.

Misschien hebt u wel eens gehad, of jij, dat je op school op werk een moeilijke dag had. En je deed broodtrommel open en daar vond je je brood en een briefje. Een briefje van je moeder, van uw vrouw: Ik houd van je, ik denk aan je. Dat maakte verschil! Eigenlijk geldt dat van alles wat ik krijg in het leven. Er zit een briefje aan of bij van mijn hemelse Vader: Ik heb je lief, Ik denk aan je.

Kijk daarom bid ik voor mij eten: om me te oefenen in dat geloof. Dat ik het zo mag zien en beleven: ik krijg dit, ik heb dit omdat Vader mij liefhebt en aan mij denkt. Om dat te beleven bij elke boterham, bij elk paracetamolletje, bij elke keer lekker slapen, bij elke mooie dag met vriendschap, werk, gezondheid. Daarom bid ik: Onze Vader, wil mij verzorgen. Want dat beleef ik niet automatisch. Dat beleef ik meer niet als wel, dat beleef ik van nature helemaal niet zo. Daar is wel veel gebed voor nodig. Dan begrijp ik ook Calvijn die nogal eens zegt: daarom genieten de gelovigen meer van een sneetje brood dan de goddelozen van een hele voorraad krentenbollen. Want de gelovige proeft er Gods vaderlijke zorg in. Is dat zo: geniet ik meer van een sneetje brood dan mijn onkerkelijke buurman van een heel buffet? Dat vraagt wel oefening in gebed. En als God dan de gelovige een heel buffet geeft, ja dan weet je niet hoe je hebt, zo verwonderd.

En dan is, dat merken we al, dagelijks brood de omschrijving voor alles wat we nodig hebben. Alles waarnaar we ingeschapen verlangens hebben: eten, drinken, slaap, werk, plezier in je werk, plezier in je opleiding, goede cijfers op school, medicijnen, vrienden, relaties. En daarbij leert Jezus ons bidden om brood. Om wat we nodig hebben om onze ingeschapen verlangens te kunnen voldoen. Meer niet. We hoeven niet te bidden om overvloed en luxe. En dan leert Jezus ons ook bidden om ons dagelijks brood. Ons. Dat bedoelt op zijn minst heel de christenheid. En je mag het uitbreiden naar alle mensen toe. Geef ons. Misschien geeft God anderen wel brood door het eerst aan ons te geven, met de bedoeling dat wij het aan die anderen doorgeven.

Het is wel een oproep om Hem als Vader te leren kennen. Dan wordt alles zo bijzonder. Dan kan alles zo'n glans krijgen. Aan alles hangt een briefje van je hemelse Vader: Ik denk je, Ik heb je lief. Dat is toch het mooiste van alles? Dat mis je als je Hem niet kent! Dan kun je nooit zo genieten als ene kind van God geniet. Je hele leven niet. Je zoekt misschien wel om te genieten. Tot in het extreme toe. Maar dat is surrogaat. Dan is het ook met dit leven over en uit. Dan wacht je straks de eeuwige honger en dorst, de eeuwige kwelling en pijn, smart en angst.

Maar God roept je, ook door de dagelijkse dingen: kom toch tot Mij. Elke boterham is een appel: Ik geef het, zoek Mij dan. Alles krijg je van Mij: eer Mij dan. En elke boterham die je niet krijgt is een appel: sta eens stil. Denk eens na. Alles eindigt een keer, en dan..... Kom tot Mij. Zijn weldaden roepen tot bekering, Zijn tuchtigingen roepen tot bekering. Kom tot Christus. In Hem neem ik vijanden en goddelozen aan tot Mijn kinderen en erfgenamen.

Leer ons om alles wat wij krijgen te zien en te beleven als zorg, verzorging van U, de hemelse Vader. Dan kunnen er mooie dingen gebeuren. Drie in getal.

2 erkenning

De eerste: opdat wij daardoor erkennen dat Gij de enige oorsprong van alle goeds zijt. Bidden is een oefening om te leren dat mijn hemelse Vader de enige bron van alle goed is. Ja, ik leer ervoor, ik werk ervoor, ik doe er mijn best voor, ik maak gebruik van allerlei technieken die mensen hebben bedacht en het lijkt wel alsof wij daarmee garanties hebben gemaakt. Want als iets uitvalt, dan hebben we ook een noodvoorziening. Dus eigenlijk kan ons niets gebeuren. Zelfs als plan A niet werkt, hebben we een noodplan B om het op te vangen.

Maar: Wie gaf die mensen dat inzicht? Wie gaf mij de gezondheid? Wie bewaarde mij voor ongeneeslijke ziekte en ongevallen? Wie gaf weersomstandigheden zonder orkaan, zonder droogte en regen op zijn tijd? Wie gaf dat er geen oorlog was? Wie gaf dat het klimaat leefbaar is in dit deel van de wereld? Als God Zijn goedheid inhoudt, als God Zijn vloek laat neerdalen, dan is er niets. Ook in West-Europa niet. God heeft honderd manieren om alles helemaal een fiasco te laten worden. En dan zijn we nergens: 1 dag zonder drinken, twee dagen zonder slaap, drie dagen zonder eten, en je kunt ons opvegen van slapte.

Gij zijt de Gever. Dat erkennen. Bidden is oefenen in dat besef, in dat gevoel. En daarom ook juist bidden op mijn werk en op school en in

een restaurant. Om te erkennen, te belijden daarmee dat God de Gever is van al dit goeds en lekkers.

Dat besef wil nog verdiept worden. God is de Gever van alles aan ons. Ja, aan ons. Zondaren. Aan ons wel, aan Hem niet. De Heere Jezus. En dan vooral aan het einde van Zijn leven en aan het kruis. Hij had geen kleren meer, Hij riep: "Mij dorst", Hij werd verlaten door vijand en vriend. Hij kreeg geen pijnstillers of medicijnen. Geen stoel, geen bed, alleen een kruis om aan te hangen. Hij niet. Ik wel. Hij, de Rechtvaardige, Die altijd leefde naar Gods wil, kreeg het niet, en ik, die zondaar ben, heb het wel gekregen. Hij, die alle gaven gebruikte om Zijn Vader te dienen te verheerlijken, kreeg ze niet, en ik, die alle gaven gebruiken kan om God te ontveren en te ontheiligen krijg ze wel. Het besef dat ik in gedachten met mijn broodtrommeltje op Golgotha ga zitten onder het middelste kruis. O HEERE, dat U het mij om Christus wil geeft. En eens mij zal geven de hele erfenis. Van het Vaderhuis en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Wat is dat gebed nodig. Toch? Want wat lijden we aan de ziekte dat we alles eten en consumeren en genieten zonder hier iets van te beseffen. Volstrekt gedachteloos. Vanzelfsprekend. Je gezondheid, je huwelijk, je vrienden, je eten, je kleren. Alsof we een dier zijn. En nog een stap verder en wij gaan zelfs murmureren. Zoals Israël deed over het manna in de woestijn. Je wordt er ontevreden over. Altijd hetzelfde. Waarom nooit eens wat anders?

Ja, bidden is een oefening, oefening in erkenning. Wat schiet ik daar veel in tekort....

3 zegening

Maar ook dat Gods gaven en onze inspanning zonder Gods zegen ons gedijen, ons tot nut zijn. We kunnen zo ons best doen en zoveel hebben, maar zonder Gods zegen heeft het geen enkel nut. Bidden is oefenen om daarbij stil te staan. Ook dat heeft weer twee kanten. Ten eerste deze: er kan zoveel voorraad zijn en ik kan zo mijn best doen, maar dat het nut doet, dat ik er wat aan heb, dat ik ervan genieten kan heb ik niet in de vingers. Alleen Gods zegen zorgt ervoor dat medicijnen aanslaan, anders kan ik behandelingen krijgen zoveel er maar zijn, maar het nut niet. Ik kan zoveel brood en eten hebben, maar als ik ziek ben en mijn maag is van streek, dan zeg ik: haal het alsjeblieft van tafel, ik word al ziek als ik er naar kijken moet. Ik kan alles hebben, maar als ik een blinde vlek heb, of een black-out dan maak ik een ongeluk, ik ziet iets over het hoofd. Of ik krijg een hartinfarct, een hartstilstand. En er valt niets te genieten. Die rijke man had gewerkt en veel voorraad en grote

schuren laten bouwen, maar in die nacht stierf hij. Echt: genieten heb je niet zelf in de hand. Wij zijn zo afhankelijk.

Maar: bidden is wel nodig als oefening, anders sta ik daar niet eens bij stil. Vind ik het allemaal automatisch en normaal. En houd ik geen rekening met een kink in de kabel.

En de andere kant. Alleen door Gods zegen doet het nut, nl dat het me dichterbij God brengt, dat het me niet van God aftrekt. Dat had Agur begrepen: armoede of rijkdom geef mij niet. Wat het opvallend maakt en zuiver is de reden die Agur erbij noemt. Waarom geen armoede. Opdat ik dan niet stele en de Naam van mijn God aantaste? Ik zou in paniek kunnen raken, moedeloos kunnen worden, opstandig. En waar zou ik dan niet toe in staat zijn? Als ik tegenslag krijg dan zou ik kunnen gaan stelen. Of in elk geval op de gedachte kunnen komen. Of ik zou iets anders kunnen gaan doen wat God verboden heeft: ik zou kunnen gaan spieken op school, ik zou naar occultisme kunnen gaan om toch beter te worden, ik zou seksuele genieting kunnen zoeken buiten het huwelijk om toch bevrediging te krijgen. In armoede kan een vuile bron zich openen en een stroom van ongerechtigheden voortbrengen.

Dan tast ik Zijn Naam aan dat Hij de Getrouwe is en de Machtige. Dan doe ik Hem smarten en verdriet aan. En ik zou Uw Naam aan kunnen tasten doordat ik anderen aanleiding geef om op U af te geven. Dan is het niet tot nut, integendeel. Jezus reikt ons dit gebed aan. Geef ons heden ons dagelijks brood. Zonder Uw zegen is het niet goed voor me. Geef Uw zegen erbij als ik weinig krijg. Of zegt u, denkt u: niet nodig: ik stelen, ik jaloers worden, ik buiten het huwelijk het zoeken, wees daar maar niet bang voor. Je kent jezelf niet: Hier zegt Jezus bid toch: geef Uw zegen bij tekort.

En in rijkdom? Heere geef mij dat niet zegt Agur, want ik zou zat zijnde U vergeten en zeggen: "wie is de HEERE?" Want als je alles hebt wat je hartje begeert en alles gaat voor de wind dan kan het zo goed gaan, dat je een gevoel krijgt: ik kom niks tekort. Ik voel me goed en fijn en gelukkig. Wat kan God nog toevoegen aan mijn leven? En waarom zou ik mijn levensgeluk laten vergallen door gedachten over schuld en oordeel en eeuwigheid? En je voelt je zo gelukkig en goed dat je je niet in kunt en wilt denken dat het morgen heel anders kan zijn. Dat je morgen zou kunnen sterven of dat Jezus terugkomt. En er ineens een einde aan is. Dat kun je je toch niet voorstellen. En bovendien het gaat zo goed en alles zit mee waarom zou ik naar God luisteren en Hem zoeken? Het gaat nu toch ook goed. Je merkt toch niks van toorn van God, of van straf van God. Dat valt allemaal best mee, ook al leef je heel niet zo serieus met God, het kan toch best goed gaan met je. Hoevelen zijn er door rijkdom voorspoed al niet van God en Zijn dienst afgegaan?

Zijn er eeuwig door verloren gegaan? HEERE, dat zou zo maar kunnen gebeuren.

Jezus reikt ons dit gebed aan: Geef ons heden ons dagelijks brood. Zonder Uw zegen is het niet goed voor me. Geef Uw zegen erbij als ik veel krijg. Of denken we: En ik, ik geloof niet dat ik God vergeten zal, al krijg ik het druk en drukker en al gaat het goed en beter, nee, God vergeten zie ik mezelf nog niet doen. Dan kennen we onszelf niet. Luister toch naar Jezus: geef Uw zegen bij mijn voorspoed.

Wat schiet ik daar veel in tekort.

4 vertrouwen

En het vierde: dat wij ons vertrouwen van alle schepselen aftrekken en op U alleen stellen. Op U vertrouwen. En niet op omstandigheden, niet daarvan af laten hangen. En hoe makkelijk doe je dat? Dat je als je er slecht voorstaat in paniek raakt. Er niet van slapen kunt. En maar blijft piekeren en tobben: het gaat verkeerd, het komt niet goed. Want ja, het staat er zo slecht voor: op school, je werk, je huwelijk, je gezondheid. Alsof God niet alle dingen leidt naar Zijn voorzienigheid. Ten goede en tot Zijn eer! En dat God daar alle macht in hemel en op aarde voor heeft.

En als alles er goed voorstaat dan zit ik nergens over in, dan voel ik me gerust en veilig. Dan bid ik ook nauwelijks, want ik heb al zovaak dat klusje opgeknapt, ik ben altijd al goed in wiskunde of techniek geweest, ik voel me kerngezond. Nee hoor, gaat lukken, zorgen we voor, zeker weten. Alsof God niet in een keer alles om kan gooien, duizend middelen heeft om het helemaal anders te laten gaan. Gij die niet weet hoedanig morgen uw leven zijn zal en uw adem niet in de hand hebt.

En dat zit er diep in. Mijn gemoedsgesteldheid kleeft daaraan vast. Dat ik me in paniek voel als ik er slecht voorsta en me veilig voel als ik er goed voorsta. Maar ik bid om mijn vertrouwen daarvan af te trekken. Alsof het met lijm eraan vastgeplakt zit. Ervan aftrekken en mijn vertrouwen op God stellen. Hoe slecht het er ook voorstaat: Hij zal voorzien, alles werkt mee ten goede en zal tot Zijn eer dienen. Ik doe mijn best en neem mijn verantwoordelijkheid en daarna leg ik het in Zijn hand. En hoe goed er ook voorstaat: alleen door God kan het morgen nog zo zijn. Anders is er morgen niks van over. Ik blijf op Hem vertrouwen.

O Heere, leer mij/ons alle vertrouwen van omstandigheden en mensen af trekken en op U alleen te stellen. Wat schiet ik daar veel in

tekort. Waardoor mijn leven zo beheerst wordt door hoe het ervoor staat, hoe ik me daardoor laat beheersen.

Kijk, en daarom leert Jezus ons bidden: geef ons heden ons dagelijks brood. En leert Hij ons dat als eerste bidden voor onszelf. Vaak is opgemerkt dat dat vreemd lijkt. Na de drie beden met het oog op God, Zijn Naam, Zijn rijk, Zijn wil komen drie beden voor onszelf. En dat dan dit, ons dagelijkse brood als eerste genoemd word. Vergeving en verlossing zijn toch veel belangrijker zou je denken?

Toch leert Jezus eerst bidden hierom. Ten eerste zien we daarin Zijn Vaderlijke goedheid. God heeft ons geschapen en weet wat maaksel wij zijn, wat wij als schepsel verlangen en waar we als schepsel tegenop zien en Hij wil ook daarin gekend zijn. Maar waarom dan dit eerst, dit voorop? Ik las ergens en dat lijkt me heel treffend. Alsof de Heere Jezus ons wil zeggen en schenken: leg nou eerst je zorgen voor je dagelijks leven in Gods hand. Oefen je in het vertrouwen dat je leven bij Hem in goede handen is. Kijk, en dan...dan heb jij je gedachten vrij voor de dingen van vergeving, verlossing die inderdaad veel belangrijke zijn. Maar hoe gaat dat vaak? Dan nemen de dingen van dit leven je zo in beslag: brood of geen brood, werk of geen werk, verkering of geen verkering, ziekte of gezondheid, dat je aan de zaken van vergeving en verlossing niet eens toekomt. Je moet maar eens een dag ziek zijn, griep hebben. Je moet maar eens voor een enorm belangrijke uitslag staan, je moet maar eens enorm in roerig vaarwater zijn met je bedrijf, je werk, je relatie: och, de vergeving en de vrede met God en de verlossing en de hemel of de hel, je kan het er allemaal niet meer bij hebben, het wordt overspoeld door die andere dingen. Dat gaat verkeerd. Als dat je leven lang zo doorgaat, gaat het eeuwig verkeerd. Dan ben je heel je leven lang bezig voor de aardse dingen, en de hemelse vergeten. Heel je leven bezig voor je lichaam, en je ziel vergeten. Eeuwig verloren: wat baat het als je leven lang bezig met je leven, maar je vergeet je ziel?

Daarom zegt Jezus: laat nu eerst al die dingen in de handen van de Vader komen. Breng ze daar en oefen je in vertrouwen dat het bij Hem in goede handen is en neem je verantwoordelijkheid maar niet meer dan dat. Vertrouw dat mijn Vader je leven verzorgt ten goede. Dan zul je de tijd en de rust hebben om bezig te zijn met waar het echt om gaat: vergeving en verlossing. Laat Mijn Vader voor je dagelijks brood zorgen, en wees zelf vooral bezig met de eeuwige dingen.

Amen